

UZASADNIENIE

I. POTRZEBA I CEL WYDANIA AKTU PRAWNEGO

Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 1668, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o Rzeczniku”, weszła w życie z dniem 30 kwietnia 2018 r. jako część tzw. Konstytucji dla Biznesu, czyli pakietu ustaw, których celem było zreformowanie i uproszczenie przepisów dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce.

Ustawa o Rzeczniku uregulowała kwestie związane z ustanowieniem instytucji Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, zwanego dalej „Rzecznikiem”, który ma stać na straży praw mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Rzecznik jest powoływany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, na sześcioletnią kadencję i w tym czasie podejmuje działania na rzecz ochrony interesów przedsiębiorców. Do kompetencji Rzecznika należy m.in.:

- podejmowanie interwencji w indywidualnych sprawach, np. przez przystąpienie do postępowania administracyjnego, w tym podatkowego albo wniesienie skargi do sądu administracyjnego,
- opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących interesów przedsiębiorców oraz zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- występowanie do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie lub zmianę innych aktów normatywnych w sprawach dotyczących działalności gospodarczej,
- wspieranie mediacji pomiędzy przedsiębiorcami a organami administracji,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi, społecznymi i zawodowymi,
- zwracanie się do odpowiednich organów, organizacji i instytucji z wnioskami o podjęcie innych działań mogących wpływać pozytywnie na prawa i interesy przedsiębiorców.

Instytucja Rzecznika okazała się istotnym oparciem dla przedsiębiorców borykających się z różnymi barierami i utrudnieniami w zakresie wykonywania działalności gospodarczej.

Ważną rolą, jaką pełni Rzecznik w polskim systemie prawnym, jest udzielanie wsparcia najmniejszym przedsiębiorcom, którzy w razie sporu z organami administracji publicznej nie zawsze są w stanie skorzystać z profesjonalnej pomocy prawnej w celu skutecznej ochrony swoich praw.

Ponad sześć lat obowiązywania ustawy o Rzeczniku pozwoliło na zidentyfikowanie obszarów, w których zmiana lub dodanie nowych regulacji powinno przyczynić się do usprawnienia funkcjonowania instytucji Rzecznika w zakresie ochrony praw i słuszných interesów przedsiębiorców.

Projekt ustawy ma na celu doprecyzowanie obowiązujących w tym zakresie regulacji i usunięcie dostrzeżonych luk prawnych, a także przyznanie Rzecznikowi nowych uprawnień i kompetencji.

II. SZCZEGÓŁOWY OPIS PROPONOWANYCH ZMIAN

1. Zmiana nazwy instytucji Rzecznika oraz rozszerzenie katalogu podmiotów objętych ochroną Rzecznika

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami Rzecznik stoi na straży praw przedsiębiorców, przez których należy rozumieć mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”. Projekt ustawy przewiduje rozszerzenie katalogu podmiotów objętych ochroną Rzecznika poprzez objęcie zakresem podmiotowym również dużych przedsiębiorców, osób, które prowadzą pozarolniczą działalność w rozumieniu art. 8 ust. 6 pkt 3-4b ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350, z późn. zm.) oraz rolników w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2025 r. poz. 197, z późn. zm.).

Rzecznik w dalszym ciągu będzie stał na straży wskazanych w art. 1 ust. 1 ustawy o Rzeczniku zasady wolności działalności gospodarczej, pogłębiania zaufania przedsiębiorców do władzy publicznej, bezstronności i równego traktowania, zrównoważonego rozwoju oraz zasady uczciwej konkurencji i poszanowania dobrych obyczajów oraz słuszných interesów przedsiębiorców. Przestrzeganie tych zasad wymaga uwzględnienia specyfiki podmiotów z sektora MŚP, a w tym w szczególności dążenie do zapewnienia, że większe podmioty nie będą wykorzystywać w nienależyty sposób swojej przewagi nad mniejszymi przedsiębiorcami.

Pierwsza z zaproponowanych w projekcie modyfikacji przewiduje objęcie ochroną Rzecznika wszystkich przedsiębiorców, a nie tylko mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Zmiana ta powinna pozwolić Rzecznikowi na podejmowanie działań na rzecz ogółu przedsiębiorców oraz wyeliminowanie zachodzących w praktyce wątpliwości, np. co do zasad rozpatrywania wniosków zgłoszonych przez organizacje zrzeszające zarówno przedsiębiorców z sektora MŚP, jak i dużych przedsiębiorców.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż powyższa zmiana nie oznacza osłabienia funkcji ochronnej, jaką instytucja Rzecznika pełni wobec mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Potrzeba uwzględnienia specyfiki podmiotów z sektora MŚP została jednoznacznie uwzględniona w przepisach projektu ustawy. W projektowanych przepisach wskazano, że działania Rzecznika mają w szczególności służyć ochronie interesu mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1-3 Prawa przedsiębiorców.

Naturalną konsekwencją opisanej wyżej modyfikacji jest zmiana nazwy instytucji Rzecznika. Skoro ochroną Rzecznika zostaną objęci wszyscy przedsiębiorcy, to zasadnym jest nadanie instytucji Rzecznika nazwy „Rzecznik Praw Przedsiębiorców” (art. 1 pkt 1 projektu ustawy).

Projekt ustawy przewiduje objęcie ochroną Rzecznika również innych podmiotów wykonujących działalność, której charakter jest jednak zbliżony do charakteru działalności gospodarczej, lecz nieposiadających statusu przedsiębiorcy w rozumieniu Prawa przedsiębiorców. Są to m.in. osoby wskazane w art. 8 ust. 6 pkt 3-4b ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zwanej dalej „ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych”. Z ochrony Rzecznika będą mogły skorzystać:

- 1) osoby wykonujące wolne zawody, tj. tłumacz, adwokat, notariusz, radca prawny, biegły rewident, księgowy, agent ubezpieczeniowy, agent oferujący ubezpieczenie uzupełniające, broker reasekuracyjny, broker ubezpieczeniowy, doradca podatkowy, doradca restrukturyzacyjny, makler papierów wartościowych, doradca inwestycyjny, agent firm inwestycyjnych oraz rzecznik patentowy;
- 2) wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólnicy spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej;
- 3) akcjonariusze prostej spółki akcyjnej wnoszący do spółki wkład, którego przedmiotem jest świadczenie pracy lub usług;

4) komplementariusze w spółce komandytowo-akcyjnej.

Osoby wykonujące wolne zawody nie zawsze można zakwalifikować jako przedsiębiorców zgodnie z ustawą Prawo przedsiębiorców. Sposób prowadzenia samej działalności można jednoznacznie uznać za prowadzenie działalności gospodarczej, ale problemy występują w przypadku formy prowadzonej działalności, czego przykładem są zespoły adwokackie. Zgodnie z art. 4a ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1564) adwokat może wykonywać swój zawód wyłącznie w określonych formach prawnych, m. in. w zespole adwokackim. Członkowie zespołu adwokackiego nie podlegają wpisowi do CEIDG albo KRS, a rejestr zespołów adwokackich prowadzi samorząd adwokacki. Powyższa forma prowadzenia działalności adwokata jest formą, która nie wchodzi w reżim przepisów Prawa przedsiębiorców, ale jednocześnie można ją uznać za formę prowadzenia działalności gospodarczej. Aktualnie adwokaci, którzy przyjęli formę prowadzenia działalności w zespole adwokackim nie mogą skorzystać z ochrony prawnej, którą zapewnia Rzecznik.

Rozszerzenie katalogu przedsiębiorców na wolne zawody zapewni ochronę prawną Rzecznika osobom prowadzącym działalność zbliżoną do działalności gospodarczej. Z uwagi na dużą liczbę wolnych zawodów w polskim systemie prawnym, formy prowadzenia działalności mogą mieć różny charakter. Zastosowanie odesłania do ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych pozwoli w sposób precyzyjny określić zamknięty katalog wolnych zawodów, co nie będzie budziło wątpliwości interpretacyjnych. Warto przy tym zaznaczyć, że również w przypadku, gdy ustawodawca wprowadzi nowy wolny zawód do systemu prawnego, osoby wykonujące ten zawód będą mogły skorzystać z ochrony Rzecznika bez konieczności nowelizacji ustawy o Rzeczniku.

Odnosnie do zmian legislacyjnych przewidujących uwzględnienie wspólników spółek, akcjonariuszy prostej spółki akcyjnej oraz komplementariuszy w spółce komandytowo-akcyjnej w katalogu podmiotów objętych ochroną Rzecznika, zmiany te mają na celu rozwiązanie problemów w zakresie wykładni przepisów w przypadkach, w których sprawa dotyczy spółki i związana jest bezpośrednio z prowadzoną przez nią działalnością gospodarczą, ale formalnie stroną postępowania jest osoba fizyczna (tj. wspólnik, akcjonariusz albo komplementariusz), a nie sama spółka. Zakres możliwej interwencji Rzecznika w takich sprawach pozostaje obecnie ograniczony, mimo że kwestie stanowiące przedmiot prowadzonego postępowania są bezpośrednio powiązane z prowadzoną przez spółkę działalnością gospodarczą.. Proponowana zmiana legislacyjna pozwoli rozstrzygnąć wątpliwości interpretacyjne, tym samym Rzecznik będzie mógł podejmować działania stricte

procesowe w sprawach, w których jako strona postępowania występować będą ww. wspólnicy, akcjonariusze albo komplementariusze.

Ostatnia ze zmian ma na celu usunięcie sygnalizowanych wątpliwości czy Rzecznik może podejmować interwencję na rzecz podmiotów zajmujących się m.in. działalnością wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego czy też działalnością wynajmowania przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów. Niezbędne jest zatem odpowiednie uregulowanie, tak żeby Rzecznik mógł podejmować interwencje również na rzecz rolników. Przepis art. 6 ust. 1 Prawa przedsiębiorców ustanawia kategorie wyłączeń spod stosowania przepisów tej ustawy. Jedną z nich jest szeroko rozumiana działalność wytwórcza w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego.

Warto podkreślić, że zarówno doktryna (zob. np. E. Komierzyńska-Orlińska, Teza 4 do art. 6 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, [w:] M. Wierzbowski (red.), Konstytucja biznesu. Komentarz Warszawa 2019) jak i orzecznictwo (zob. np. wyrok NSA z 29 sierpnia 2007 r., II OSK 1618/06) zgodnie wskazują, że przepis określający kategorie wyłączeń stosowania – aktualnie art. 6 Prawa przedsiębiorców – nie zakłada, iż opisany w nim rodzaj działalności nie stanowi działalności gospodarczej, a jedynie, że do działalności tej nie stosuje się pozostałych przepisów tej ustawy.

Na poparcie należy także wskazać uchwałę Naczelnego Sądu Administracyjnego, w której Sąd ten stwierdził, że: „Działalność wytwórcza w rolnictwie mieści się w definicji działalności gospodarczej, określonej w art. 2 [ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej]. Działalność gospodarczą przepis ten charakteryzuje jako zarobkową oraz wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Cechy te wypełnia prowadzenie gospodarstwa rolnego. [...] Przewidziane w art. 3 tej ustawy wyłączenie nie może zatem prowadzić do wniosku, że działalność wytwórcza w rolnictwie nie jest działalnością gospodarczą, o której mowa w art. 2 tej ustawy, a jedynie, że działalność ta nie podlega reżimom tej ustawy” (uchwała NSA z 2.04.2007 r., II OPS 1/07).

Konieczność zastosowania przedmiotowego wyłączenia związana jest ze specyfiką opisywanej działalności na tle innych branż. Dzięki temu, że do osób prowadzących tę działalność nie stosuje się przepisów Prawa przedsiębiorców, osoby te zwolnione są z szeregu przewidzianych

w niej obowiązków, w tym m.in. konieczności rejestracji w CEIDG, przyjmowania i dokonywania niektórych płatności za pośrednictwem rachunku płatniczego, czy też znakowania towarów.

Niezależnie od okoliczności przemawiających za utrzymaniem powyższego wyłączenia należy wskazać, iż prowadzenie gospodarstwa rolnego wypełnia wszystkie istotne cechy działalności gospodarczej, co z kolei uzasadnia wprowadzenie regulacji, która przesądzi w sposób jednoznaczny, że Rzecznik może podejmować interwencje na rzecz ochrony praw oraz słusznym interesów rolników właśnie jako podmiotów wykonujących działalność gospodarczą. Praktyka funkcjonowania systemu administracyjnego wykazuje, że rolnicy napotykają szereg trudności w postępowaniach związanych m.in. z uzyskiwaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, warunkach zabudowy dla budynków inwentarskich oraz w toku kontroli przeprowadzanych przez inspekcję weterynaryjną. Dodatkowo zauważalne są trudności rolników w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Nieprecyzyjne przepisy oraz ich niejednoznaczna interpretacja uniemożliwiają interwencję procesową Rzecznika. Rozszerzenie zakresu interwencji Rzecznika o sprawy dotyczące rolników pozwoli na wzmocnienie ich pozycji w postępowaniach oraz zapewni im realny dostęp do pomocy instytucjonalnej w sytuacjach wymagających ochrony interesu publicznego lub jednostkowego. Takie rozwiązanie pozwoli również na uniknięcie konieczności każdorazowego rozstrzygania wątpliwości prawnych co do statusu prawnego rolników przed podjęciem w ich sprawie czynności przez Rzecznika.

Projektowany przepis art. 1 ust. 2 pkt 2 ustawy o Rzeczniku precyzuje jednocześnie, iż w przy określaniu statusu przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy o Rzeczniku nie stosuje się przepisu art. 8 ust. 6a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność nie uważa się osoby korzystającej z tzw. ulgi na start, czyli osoby fizycznej, o której mowa w art. 18 ust. 1 Prawa przedsiębiorców.

2. Wzmocnienie roli Rzecznika w sprawach związanych z prawodawstwem Unii Europejskiej

Znaczna część obowiązujących w Polsce regulacji określających warunki prowadzenia działalności gospodarczej ma swoje źródło w przepisach tworzonych przez instytucje Unii Europejskiej, w związku z czym zasadnym jest wprowadzenie rozwiązań, które pozwolą

Rzecznikowi na pełnienie aktywniejszej roli w procesie tworzenia i monitorowania unijnego prawodawstwa dotyczącego praw i interesów przedsiębiorców.

Projekt ustawy przewiduje po pierwsze wprowadzenie możliwości powołania pełnomocnika Rzecznika do spraw Unii Europejskiej, który wspierałby Rzecznika w realizowaniu zadań związanych z unijnym prawem gospodarczym. Cel ten zostanie osiągnięty za pomocą wyposażenia Rzecznika w kompetencję do ustanowienia swojego pełnomocnika do spraw Unii Europejskiej (art. 1 pkt 3 projektu ustawy), funkcjonującego na analogicznych zasadach jak pełnomocnicy terenowi Rzecznika, o których mowa w art. 7 ust. 5 ustawy o Rzeczniku.

Ponadto proponuje się dodanie w art. 8 ustawy o Rzeczniku pkt 3a, zgodnie z którym do zadań Rzecznika będzie należała również współpraca z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej na rzecz ochrony praw przedsiębiorców, w szczególności poszanowania zasady wolności działalności gospodarczej i równego traktowania.

Zauważyć przy tym należy, że powyższa regulacja nie ma wpływu na kompetencje krajowych organów administracji publicznej w stosunku do organów i instytucji Unii Europejskiej, a jej celem jest jedynie wyraźne potwierdzenie, że Rzecznik może nawiązać z tymi podmiotami niewiązącą współpracę, np. w celu wymiany na forum unijnym informacji i doświadczeń na temat funkcjonowania wybranych gałęzi gospodarki.

3. Wzmocnienie roli Rzecznika w zakresie mediacji między przedsiębiorcami a organami administracji publicznej

Zaproponowana w art. 1 pkt 4 lit. a projektu zmiana dotyczy wzmocnienia roli Rzecznika w ramach mediacji między przedsiębiorcami a organami administracji publicznej. Obecnie, zgodnie z art. 8 pkt 2 ustawy o Rzeczniku, zadanie Rzecznika ogranicza się do „pomocy w organizacji mediacji”. Sformułowanie to z uwagi na wąski zakres znaczeniowy budziło wątpliwości interpretacyjne, co w praktyce negatywnie wpływało na możliwość skutecznej realizacji tego zadania. Projekt ustawy proponuje zmianę mającą na celu zwiększenie efektywności mediacji w relacjach między przedsiębiorcami a organami administracji publicznej. W tym celu Rzecznik uzyska konkretne uprawnienia w zakresie prowadzenia mediacji, która będzie przeprowadzana na wniosek oraz będzie objęta zasadą poufności, chyba że uczestnicy postanowią inaczej. Zmiana ta pozwoli nie tylko na doprecyzowanie kompetencji Rzecznika, lecz także na realne wzmocnienie kompetencji Rzecznika w tym zakresie, przyznając mu istotną rolę w ramach systemu alternatywnego rozwiązywania sporów na linii przedsiębiorcy – organy administracji publicznej.

Powyższe rozwiązanie powinno przyczynić się zatem do zwiększenia dostępności mediacji dla przedsiębiorców. Należy przy tym zastrzec, że mediacje mają charakter dobrowolny i żaden podmiot (w tym zarówno przedsiębiorca, jak i organ administracji publicznej) nie może zostać przymuszony do wzięcia w nich udziału.

4. Doprecyzowanie zasad uczestnictwa Rzecznika w sprawach cywilnych z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych

Projekt ustawy przewiduje zmianę art. 9 ust. 1 pkt 6a ustawy o Rzeczniku w celu doprecyzowania zasad uczestnictwa Rzecznika w sprawach cywilnych z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, o których mowa w części pierwszej w księdze pierwszej w tytule VII w dziale III ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568, z późn. zm.) zwanej dalej „k.p.c.”.

Przepis art. 9 ust. 1 pkt 6a ustawy o Rzeczniku przewiduje obecnie, że Rzecznik może brać udział w postępowaniu w powyższych sprawach. Zaproponowane w projekcie ustawy zmiany przewidują natomiast dookreślenie, że Rzecznik może żądać wszczęcia, jak również brać udział w toczącym się już postępowaniu. Zmiana ta pozwoli na ujednolicenie regulacji dotyczących udziału Rzecznika w postępowaniach cywilnych z regulacjami dotyczącymi innych samodzielnych organów ochrony prawa, takich jak Rzecznik Praw Obywatelskich (art. 14 pkt 4 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich), albo Rzecznik Finansowy (art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej), co powinno ograniczyć ryzyko zawężającego interpretowania przepisu art. 9 ust. 1 pkt 6a ustawy o Rzeczniku.

5. Rozszerzenie katalogu spraw cywilnych, w których Rzecznik może występować na rzecz ochrony praw przedsiębiorców

Celem zmiany w ustawie jest także m.in. przyznanie Rzecznikowi uprawnienia do żądania wszczęcia oraz wstępowania do postępowań cywilnych z udziałem przedsiębiorców, w szczególności do postępowań cywilnych z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów oraz w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową, w sprawach z zakresu regulacji energetyki, w sprawach z zakresu regulacji komunikacji elektronicznej i poczty, w sprawach z zakresu regulacji transportu kolejowego oraz w sprawach z zakresu regulacji rynku wodno-kanalizacyjnego prowadzonych na skutek odwołań od decyzji organów administracyjnych – takich jak Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, Prezes Komunikacji Elektronicznej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Instytucja Rzecznika została powołana celem udzielania wsparcia przedsiębiorcom w relacjach z organami administracji publicznej – wsparcie to powinno być więc możliwe w toku całej drogi odwoławczej, niezależnie od ustalenia przez ustawodawcę trybu sądowo-administracyjnego czy cywilnego, jako trybu odwołania od aktów władczych (decyzji) organów administracji publicznej adresowanych do przedsiębiorców.

6. Wzmocnienie roli Rzecznika w zakresie tworzenia prawa gospodarczego

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie szeregu zmian mających na celu wzmocnienie roli Rzecznika w zakresie tworzenia prawa gospodarczego.

Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami Rzecznik posiada istotne uprawnienia związane z procesem legislacyjnym. Rzecznik może w szczególności opiniować projekty aktów normatywnych dotyczących interesów przedsiębiorców oraz zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 8 pkt 1 ustawy o Rzeczniku) oraz występować do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie lub zmianę innych aktów normatywnych w sprawach dotyczących działalności gospodarczej (art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy o Rzeczniku). Prowadzenie przez Rzecznika licznych spraw interwencyjnych umożliwia mu ponadto samodzielne identyfikowanie obszarów, w których wyeliminowanie dostrzeżonych barier i utrudnień w zakresie wykonywania działalności gospodarczej może wymagać interwencji o charakterze legislacyjnym.

Mając na uwadze dotychczasowy zakres kompetencji Rzecznika, a także potrzebę wzmocnienia reprezentacji przedsiębiorców w procesie tworzenia prawa gospodarczego w Polsce, w tym przede wszystkim najmniejszych przedsiębiorców niezrzeszonych w większych organizacjach przedsiębiorców, zasadnym jest rozszerzenie kompetencji Rzecznika o uprawnienia związane z opracowywaniem projektów aktów normatywnych z zakresu prawa gospodarczego. W efekcie zaproponowanych w tym zakresie zmian instytucja Rzecznika zostanie wyposażona w szeroki wachlarz narzędzi legislacyjnych, pozwalający na optymalny dobór działań mających na celu eliminowanie dostrzeganych utrudnień i barier regulacyjnych.

Ponadto, projektowany art. 9 pkt 11 ustawy o Rzeczniku przyznaje Rzecznikowi uprawnienie do opracowywania i przedkładania właściwym członkom Rady Ministrów oraz innym podmiotom właściwym do opracowywania projektów aktów normatywnych propozycji w zakresie projektów aktów normatywnych dotyczących interesów przedsiębiorców oraz zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej. Wprowadzenie takiej regulacji pozwoli Rzecznikowi, po pierwsze, na samodzielne opracowanie projektu umożliwiającego rozwiązanie dostrzeżonego w praktyce Rzecznika problemu, a po drugie, na przekazanie takiego projektu do podmiotu wyposażonego w kompetencje niezbędne do zainicjowania procesu legislacyjnego w tym zakresie. Powyższe umożliwi nadanie projektowi biegu adekwatnego do specyfiki rozwiązywanego problemu prawnego.

Zaletą powyższego rozwiązania będzie w szczególności skrócenie procesu rozpoczynającego się zidentyfikowaniem przez Rzecznika danego problemu o charakterze gospodarczym, a kończącego się wejściem w życie regulacji rozwiązujących ten problem. Zamiast występować do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie lub zmianę innych aktów normatywnych w sprawach dotyczących działalności gospodarczej (do czego uprawnia Rzecznika przepis art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy o Rzeczniku), Rzecznik będzie mógł od razu zaproponować tym organom rozwiązania zidentyfikowanych problemów, i to w formie projektu opracowanego zgodnie z zasadami tworzenia prawa gospodarczego wynikającymi m.in. z regulacji rozdziału 6 Prawa przedsiębiorców („Zasady opracowywania projektów aktów normatywnych z zakresu prawa gospodarczego oraz oceny ich funkcjonowania”).

7. Doprecyzowanie regulacji określających zasady ponoszenia kosztów w postępowaniach cywilnych z udziałem Rzecznika

Projekt ustawy zakłada również nowelizację art. 106 k.p.c. poprzez uwzględnienie w treści przepisu obok prokuratora wprost Rzecznika Praw Przedsiębiorców. Zgodnie z obowiązującym brzmieniem udział prokuratora w sprawie nie uzasadnia zasądzenia zwrotu kosztów na rzecz Skarbu Państwa ani od Skarbu Państwa. Projektowana zmiana ma na celu wyeliminowanie dostrzeżonego w dotychczasowej praktyce Rzecznika problemu zasądzania zwrotu kosztów od Rzecznika w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

Rzecznik uczestniczy co prawda w powyższych postępowaniach na prawach przysługujących prokuratorowi (art. 9 ust. 1 pkt 6a ustawy o Rzeczniku), jednak niektóre sądy stosują zawężającą interpretację tej regulacji, co skutkuje zasądzaniem od Rzecznika na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zwrotu kosztów (w tym kosztów zastępstwa procesowego).

Rzecznik, jako organ ochrony praworządności, występując w postępowaniu sądowym w związku z realizacją zadań powierzonych mu ustawą – nie jest stroną przegrywającą ani wygrywającą w sporze, wobec powyższego do Rzecznika w żadnym wypadku nie można

stosować postanowień art. 98 k.p.c. Należy przypomnieć, że Rzecznik, podejmując interwencję w indywidualnych sprawach – występuje w interesie ochrony praw ogółu przedsiębiorców w konfrontacji z organami administracji publicznej – poprzez co spełnia ważną i pożyteczną rolę społeczną. Z tych też względów zasadnym jest wprowadzenie regulacji, która jednoznacznie przesądzi o braku możliwości zasądzenia od Rzecznika zwrotu kosztów udziału w sprawie cywilnej dotyczącej sporu przedsiębiorcy z organem administracji publicznej.

8. Doprecyzowanie regulacji określających zasady ponoszenia kosztów w postępowaniach z udziałem Rzecznika przed Krajową Izbą Odwoławczą

Kolejną zmianą odnoszącą się do zasad ponoszenia kosztów postępowań prowadzonych z udziałem Rzecznika jest dodanie art. 517 ust. 3 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.) zwanej dalej „p.z.p.”, zgodnie z którym Rzecznik jest zwolniony z obowiązku uiszczenia wpisu przy wnoszeniu odwołania, o którym mowa w art. 513 p.z.p.

Zgodnie z art. 505 ust. 2 p.z.p. środki ochrony prawnej wobec ogłoszenia wszczynającego postępowanie o udzielenie zamówienia lub ogłoszenia o konkursie oraz dokumentów zamówienia przysługują również organizacjom wpisanym na listę, o której mowa w art. 469 pkt 15, oraz Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców.

W dotychczasowej praktyce Rzecznika ujawniły się bariery utrudniające sprawną realizację zadań Rzecznika w zakresie ochrony praw przedsiębiorców dotyczących udzielania zamówień publicznych. Zgodnie z art. 517 ust. 1 p.z.p. wniesione odwołanie podlega rozpoznaniu, jeżeli nie zawiera braków formalnych oraz uiszczono od niego wpis w wymaganej wysokości. W obecnie obowiązujących regulacjach nie ma przepisu, który jednoznacznie przesądzałby, że Rzecznik nie ma obowiązku uiszczenia wpisu, co skutkuje istotnymi utrudnieniami w zakresie korzystania z drogi odwoławczej przez Rzecznika.

Rzecznik, korzystając z określonego w art. 505 ust. 2 p.z.p. uprawnienia, występując w sprawie indywidualnej, działa w interesie powszechnym – w interesie ochrony praworządności, w tym przypadku w zamówieniach publicznych. Aktywność ta nie powinna zatem być uzależniona od uiszczenia wpisu od odwołania wnoszonego przez Rzecznika do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej. Wprowadzenie zaproponowanej w projekcie ustawy zmiany jest tym samym niezbędne dla zapewnienia spójności obowiązujących przepisów prawa oraz naprawę przysługującego Rzecznikowi narzędzia prawnego pozwalającego na skuteczną ochronę praw przedsiębiorców w sprawach z zakresu zamówień publicznych.

9. Wzmocnienie roli Rzecznika w zakresie opiniowania projektów aktów normatywnych dotyczących praw i interesów przedsiębiorców

Zgodnie z art. 8 pkt 1 ustawy o Rzeczniku do zadań Rzecznika należy opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących interesów przedsiębiorców oraz zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten nie ma jednak umocowania rangi ustawy w taki sposób, aby zobowiązywać podmioty uprawnione do opracowywania projektów aktów normatywnych z zakresu prawa gospodarczego do przekazywania takich projektów do opinii Rzecznika. W efekcie dochodziło do sytuacji, w których instytucja Rzecznika była pomijana w procesie tworzenia regulacji o istotnym znaczeniu dla praw i interesów przedsiębiorców.

Projekt ustawy przewiduje dodanie do ustawy o Rzeczniku nowego art. 9a, zgodnie z którym członkowie Rady Ministrów oraz inne podmioty właściwe do przygotowania projektów aktów normatywnych, programów i innych dokumentów rządowych dotyczących interesów przedsiębiorców oraz zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będą zobowiązani do przedstawiania Rzecznikowi do zaopiniowania projektów tych dokumentów.

Dodanie powyższej regulacji do ustawy o Rzeczniku powinno przyczynić się do wzmocnienia pozycji Rzecznika w procesie monitorowania zmian w prawie gospodarczym, zaś aktywna rola Rzecznika w tym zakresie powinna z kolei przełożyć się na usprawnienie identyfikowania przez prawodawcę obszarów, w których zachodzi potrzeba ochrony praw i słusznym interesów przedsiębiorców.

Warto przy tym zwrócić uwagę, że analogiczne rozwiązania funkcjonują już obecnie w odniesieniu do:

- 1) Rady Dialogu Społecznego (art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.));
- 2) Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 949)),

- 3) związków zawodowych (art. 19 ust. 2 i 2¹ ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 440));
- 4) organizacji pracodawców (art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2025 r. poz. 423)).

10. Zmiany w zakresie obowiązków organów, organizacji lub instytucji publicznych, do których zwróci się Rzecznik, w zakresie udzielania mu dostępu do akt i dokumentów

Zmiany przedstawione w art. 1 pkt 7 projektu ustawy mają na celu modyfikację zakresu obowiązków organów, organizacji lub instytucji publicznych, do których zwróci się Rzecznik, w zakresie udzielania mu dostępu do akt i dokumentów. Przewiduje się, że Rzecznik będzie mógł uzyskać dostęp w odniesieniu do badanej przez siebie sprawy toczącej się, zawieszanej i zakończonej. Poza tym, organy, organizacje i instytucje publiczne będą obowiązane przekazać odpisy i kopie ww. akt i dokumentów – w formie papierowej lub elektronicznej, jeżeli organ dysponuje aktami i dokumentami w takiej postaci. W przypadku odmowy udostępnienia akt lub dokumentów podmioty te będą zaś obowiązane do przekazania Rzecznikowi uzasadnienia odmowy.

Zastrzeżenia wymaga jednak, że uprawnienia Rzecznika objęte zmianami przewidzianymi w art. 1 pkt 7 projektu ustawy nie naruszają i nie mogą naruszać przepisów o tajemnicach prawnie chronionych.

Rozwiązanie przewidziane projektowanym art. 12 ust. 2d ustawy o Rzeczniku wskazuje natomiast, że dla dokonania przez organy, organizacje lub instytucje publiczne czynności, o których mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1–3 ustawy o Rzeczniku (w szczególności zapewnienia dostępu do akt i dokumentów spraw toczących się, zawieszonych i zakończonych) może zostać wyznaczony przez Rzecznika odpowiedni termin. Rozwiązanie to jest wzorowane na uprawnieniu przysługującym Rzecznikowi Praw Obywatelskich (art. 17 ust. 2 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich). Wymienione czynności są w sposób inherentny związane z prowadzonymi przez ww. podmioty sprawami. Tym samym ich przeprowadzenie nie powinno być dla nich szczególnie skomplikowane i czasochłonne. Podkreślenia wymaga też, że informacje uzyskane przez Rzecznika tą drogą mogą mieć istotny wpływ na sprawność prowadzenia przez niego odpowiednich działań zmierzających do ochrony praw i wolności przedsiębiorców, w szczególności do ustalenia czy w trakcie trwającego jeszcze postępowania dochodzi do naruszeń prawa. W konsekwencji, ewentualne wyznaczenie przez Rzecznika

odpowiedniego terminu w tym zakresie będzie stanowiło dla tych podmiotów istotny czynnik „motywacyjny”, który powinien przyczynić się do nawiązania przez nich współpracy z Rzecznikiem.

11. Zmiana maksymalnego limitu wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań Rzecznika

W związku z przewidzianym w projekcie ustawy rozszerzeniem kompetencji Rzecznika i przydzieleniem mu nowych zadań, związanych m.in. z istotnym rozszerzeniem katalogu podmiotów, które mogą zwracać się do Rzecznika z wnioskiem o podjęcie czynności, w art. 1 pkt 10 projektu – przewiduje się zmianę określonego w 17 ust. 1 ustawy o Rzeczniku maksymalnego limitu wydatków w latach 2018-2027 z budżetu państwa, przeznaczonych na wykonywanie zadań Rzecznika wynikających z ustawy o Rzeczniku. Projekt przewiduje zwiększenie maksymalnego limitu wydatków z budżetu państwa przeznaczonego na wykonywanie zadań Rzecznika w latach 2018–2027 z obecnie zapisanych w ustawie 170 500 000 zł na 201 700 000 zł.

Jednocześnie, zgodnie z art. 50 ust. 1c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.) projekt przewiduje określenie maksymalnych limitów wydatków Rzecznika na kolejne 10 lat budżetowych wykonywania ustawy - obecny limit wydatków w ustawie o Rzeczniku obejmuje okres do 2027 r.

Zmiany w tym zakresie są niezbędne ze względu na potrzebę zapewnienia Rzecznikowi możliwości sprawnej realizacji zadań wynikających z regulacji zawartych w projekcie ustawy. Zadania przewidziane w projekcie są zadaniami nowymi, które do tej pory nie były planowane w budżecie państwa, stąd też konieczne jest zwiększenie limitów wydatków we wskazanym powyżej okresie. Omawiany poziom limitów musi być adekwatny do zadań nałożonych na organ. Obecny poziom finansowania uniemożliwia zatrudnienie wystarczającej liczby odpowiednio wykwalifikowanych pracowników w stosunku do nowego zakresu obowiązków Rzecznika. Zapewnienie możliwości należytego wykonywania wynikających z projektu ustawy zadań będzie wymagać m.in. utworzenia nowych stanowisk pracy w Biurze Rzecznika, w tym jego Oddziałach Terenowych, oraz związanego z tym zapewnienia adekwatnej przestrzeni i niezbędnych narzędzi pracy (w tym informatycznych), jak również nakładów na dostosowanie struktury organizacyjno-biurowej oraz infrastruktury informatycznej. Aktualnie osiągnięto maksymalny poziom wydajności istniejącej struktury organu i dalszy rozwój oraz poszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych – nie jest możliwe.

Zgodnie z założeniami planowane jest otwarcie nowych oddziałów w Lublinie, Szczecinie i Wrocławiu. Te miasta znajdują się na obszarach, gdzie funkcjonuje znaczna liczba przedsiębiorców, producentów rolnych i podmiotów, które będą mogły zwrócić się o interwencję do Rzecznika.

Dodatkowo, poprzez zwiększanie finansowania, zostanie zapewniona nie tylko większa liczba etatów niezbędnych do efektywnej realizacji zadań organu, ale także możliwość zaoferowania przez Biuro Rzecznika wynagrodzeń, które będą odpowiadały obecnym realiom ekonomicznym i sytuacji na rynku pracy.

Aktualizacji, w kontekście zmian przewidzianych w projekcie, wymagają także działania dotyczące stałego realizowania czynności z zakresu zapewnienia i przestrzegania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa informatycznego.

Należy również zauważyć, iż obowiązujące limity maksymalnych rocznych wydatków z budżetu państwa, przeznaczonych na realizację zadań Rzecznika wynikających z ustawy o Rzeczniku w poszczególnych latach, planowane były w innej rzeczywistości ekonomicznej (rok 2017), która nie przystaje do znacznego wzrostu cen będącego skutkiem m.in. pandemii COVID-19 oraz skokowego wzrostu inflacji i cen energii w latach kolejnych, będących konsekwencją drastycznej zmiany sytuacji geopolitycznej.

Całokształt przytoczonych powyżej okoliczności przemawia za koniecznością dokonania korekty w zakresie maksymalnych limitów wydatków dotyczących lat 2026-2037 oraz ich podniesienia do poziomu 35 200 000 w 2026 r. i 32 000 000 zł w następnych latach w tym okresie. Uznać to należy za uzasadnione i niezbędne dla realizacji celów przyświecających niniejszemu projektowi ustawy. Ustalenie przedmiotowych limitów na wyższym poziomie jest konieczne dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania i zgodnego z projektowanymi regulacjami wykonywania obowiązków przez Rzecznika.

12. Zmiany w zakresie kompetencji Rzecznika w postępowaniu cywilnym

Zaproponowane w art. 3 projektu ustawy zmiany stanowią kolejny krok w kierunku zapewnienia Rzecznikowi narzędzi niezbędnych do skutecznej ochrony praw przedsiębiorców w postępowaniach, do których stosuje się przepisy k.p.c., a w tym w szczególności w postępowaniu, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 6a ustawy o Rzeczniku, czyli postępowaniu w sprawach cywilnych z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

Zaproponowane w projekcie zmiany rozstrzygną w sposób jednoznaczny o przyznaniu Rzecznikowi uprawnienia do wnoszenia skarg kasacyjnych w sprawach dotyczących naruszenia praw przedsiębiorcy. Jednocześnie projektowane brzmienie art. 398¹⁸ przesądzi o wzajemnym zniesieniu kosztów procesu w razie wniesienia skargi kasacyjnej przez Rzecznika. Zmiana ta stanowi kontynuację rozwiązań przyjętych ustawą z dnia 21 maja 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu deregulacji prawa gospodarczego i administracyjnego oraz doskonalenia zasad opracowywania prawa gospodarczego (Dz. U. poz. 769), wpisując się w szerszy kierunek działań legislacyjnych zmierzających do ułatwienia przedsiębiorcom dochodzenia swych praw w postępowaniach przed sądami i organami administracji publicznej, w tym poprzez jednoznaczne uregulowanie kwestii zwolnienia Rzecznika z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych.

13. Zmiany w ustawie – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi

Zaproponowane w art. 7 projektu ustawy zmiany w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935, z późn. zm.), zwanej dalej „p.p.s.a.”, mają po pierwsze charakter wynikowy w stosunku do zmian wprowadzonych w ustawie o Rzeczniku i dotyczą zmiany nazwy instytucji Rzecznika z „Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców” na „Rzecznik Praw Przedsiębiorców”.

Niezależnie od powyższego celem projektowanych w p.p.s.a. zmian jest również doprecyzowanie statusu Rzecznika w postępowaniu przed sądami administracyjnymi. W treści zmienianych przepisów wprost wymienia się Rzecznika, tak samo jak obecnie wymienieni są w nich prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich oraz Rzecznik Praw Dziecka. Zmiana ta z jednej strony ujednolici regulacje dotyczące Rzecznika z regulacjami dotyczącymi Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka, a ponadto jej efektem powinno być wyeliminowanie występujących w dotychczasowym orzecnictwie wątpliwości interpretacyjnych dotyczących zakresu uprawnień przysługujących Rzecznikowi w związku z uczestnictwem w postępowaniu na prawach przysługujących prokuratorowi.

Zaproponowane w projekcie ustawy wpisanie instytucji Rzecznika do zmienianych przepisów p.p.s.a. powinno doprowadzić do jednoznacznego rozstrzygnięcia dotychczasowych wątpliwości co do statusu Rzecznika w postępowaniu przed sądami administracyjnymi i w efekcie przyspieszyć pracę tych sądów poprzez zwolnienie ich z konieczności rozstrzygania zbędnych sporów interpretacyjnych w tym zakresie.

Zmiany wynikowe związane ze zmianą nazwy instytucji Rzecznika oraz rozszerzeniem katalogu podmiotów objętych ochroną Rzecznika

Zaproponowane w tym zakresie zmiany dotyczą przede wszystkim zmiany nazwy instytucji Rzecznika z „Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców” na „Rzecznik Praw Przedsiębiorców”, a ponadto także rozszerzenia katalogu podmiotów objętych ochroną Rzecznika o podmioty inne niż mikroprzedsiębiorcy oraz mali i średni przedsiębiorcy. Konsekwencją wprowadzenia tych zmian w ustawie o Rzeczniku musi być odpowiednie dostosowanie ustaw, których przepisy odnoszą się do Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców oraz podmiotów, w sprawach których Rzecznik może podejmować czynności.

14. Przepisy przejściowe

Projektowane art. 14 i 15 mają na celu zapewnienie stabilności stosunku pracy osób zatrudnionych w Biurze Rzecznika w dniu wejścia w życie ustawy. Przepis ten stanowi, że do tych pracowników nadal stosuje się dotychczasowe przepisy ustawy, co pozwala uniknąć sytuacji, w których wejście w życie nowych regulacji mogłoby wpłynąć na warunki ich zatrudnienia w sposób nieprzewidywalny lub niekorzystny. Takie rozwiązanie jest zgodne z zasadą ochrony praw nabytych i służy zapewnieniu ciągłości działania Biura. Ponadto projektowana ustawa zachowuje ciągłość kadencji Rzecznika. Ze względu na przekształcenie Biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców w Biuro Rzecznika Praw Przedsiębiorców stała się konieczna odpowiadająca temu przekształceniu zmiana podmiotu władającego mieniem Skarbu Państwa.

Projektowany art. 16 wprowadza zasadę stosowania dotychczasowych przepisów do wniosków, które wpłynęły do Rzecznika, oraz postępowań, które zostały wszczęte i nie zostały zakończone przed dniem wejścia w życie ustawy. Celem regulacji jest zapewnienie jednolitości i przewidywalności procedur stosowanych w sprawach pozostających w toku. Przepis ten zabezpiecza również prawa uczestników postępowań i zapobiega konieczności powtarzania czynności w wyniku zmiany podstawy prawnej w trakcie trwania sprawy.

Z kolei w przepisach art. 17 i 18 projektowanej ustawy przyjęto zasadę, zgodnie z którą w postępowaniach w sprawach cywilnych oraz postępowaniach sędowo-administracyjnych, w których stroną postępowania jest podmiot o którym mowa w art. 1 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych i niezakończonych przed wejściem w życie niniejszej ustawy znajdować będą zastosowanie przepisy w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą. Rozwiązanie to z jednej strony nie powinno mieć negatywnego wpływu na prawa i interesy stron powyższych

postępowań, a z drugiej strony jego skutkiem będzie możliwość zaangażowania się przez Rzecznika w toczące się już postępowania sądowe z udziałem przedsiębiorców i organów administracji publicznej.

Projektowany art. 19 ma na celu zapewnienie ciągłości obowiązywania dotychczasowego zarządzenia wydanego na podstawie art. 15 ust. 3 ustawy o Rzeczniku. Zachowanie w mocy obowiązującego statutu Biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców do czasu wejścia w życie nowych przepisów w tym zakresie pozwoli na uniknięcie luki prawnej w zakresie organizacji Biura.

Przepis przejściowy w projektowanym brzmieniu pozwala na utrzymanie obowiązywania dotychczasowego statutu, nie dłużej jednak niż przez okres 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

15. Przepis o wejściu w życie

Art. 20 projektu określa, że ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r. Termin ten jest zgodny z przepisem art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461). Jednocześnie z uwagi na zmianę przewidzianą w art. 13 dotyczącą przepisów zmienianych w okresie ich *vacatio legis* przewidziano wyjątek od terminu wejścia w życie, zgodnie z którym art. 13 wejdzie w życie z dniem wejścia w życie przepisów zmieniających wymienionych w art. 13, tj. z dniem 1 października 2029 r.

III. WPLYW NA DZIAŁALNOŚĆ MIKROPRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW

Projekt ustawy będzie miał pozytywny wpływ na mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców poprzez wprowadzenie rozwiązań pozwalających na usprawnienie funkcjonowania Rzecznika w zakresie ochrony praw i słuszných interesów tych podmiotów.

IV. INNE OŚWIADCZENIA I INFORMACJE DOTYCZĄCE PROJEKTU

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu

notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt ustawy nie zawiera wymogów nakładanych na usługodawców podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 i art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 36).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248 oraz z 2024 r. poz. 1535) w związku z § 52 ust. 1 Regulaminu pracy Rady Ministrów projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.